

ZER NAIZ LEGEAREN IKUSPEGITIK LANEAN NAGOENEAN?

Lan egiten duzun baldintzak nork jartzen dituen kontuan hartuta, besteren konturako edo norberaren konturako langilea izango zara.

2.1 BESTEREN KONTURAKO LANGILEA

Besteren kontura lan egiten duten pertsonak beste pertsona, enpresa edo erakunde bati soldata baten truke zerbitzuak ematen dizkioten enpleguak dira (norbaitentzat lan egiten dute, bere baldintzekin). Pertsona horiek lan jarraitua egiten badute, enpresen aldetik soldata egonkorra jasotzen dute, astero, hilero, orduka, etab. Konpainien barne-antolaketaren arabera. Besteren konturako langileek, oro har, ezarritako ordutegia eta atseden-egunak izaten dituzte, bai eta opor-egunak eta osasun-asegurua ere.

Besteren kontura lan egiten duten pertsonak unean-unean lan egiten badute ere, atsedenaldiak, ezarritako ordutegiak eta ordukako edo egunkako unitate-prezioak izan beharko dituzte. Jardunaldiak (emanaldiak, tailerrak edo sorkuntzak) ezin baditu bete ordutegi estandarrek (gehienez 8 ordu atsedenarekin), horren berri eman eta aldez aurretik negoziatu beharko da.

KONTRATU BAT ESKATU BEHAR DUT BESTEREN KONTURA LAN EGITEN DUDANEAN?

Bai, kontratatuta egon behar duzu eta jakin behar duzu zer baldintzatan ari zaren lanean. Horrek kontratu-agiri bat jasotzea ez badakar ere, zure baldintzen laburpena edo SEPEn alta ematearen kopia eskatu beharko duzu. Ez da apeta bat, eskubide bat baizik.

2.9 KONTRATUAREN GARRANTZIA

Norbaitentzat lan egiten duzunean, kontratu bat egin behar dizu (idatziz ez bada ere), eta hasiera-dataren ondorengo hamar egunen barruan, edukia jakinarazi behar die okupazio-zerbitzu publikoei. Kontuan izan lan-kontratuaren eragin guztiak martxan jartzen direla zerbitzuak benetan ematen hasten zarenetik. Horren aurretik, lan-kontratua formalizatua izan edo ez izan, legez ez dago oraindik lan-harremanik.

A - IBILBIDEA

INTERPRETEAK

Dagoena da kontratazeko konpromiso bat edo aurre-kontratu bat (e-mail baten bidez froga daitekeena).

- Oso garrantzitsua da kontratazeko konpromiso hori idatziz jasotzea.
- Konpromiso hori idatziz edukitzeak aukera emango dizu eragin dizkizun kalte-galerak kontratatzaileari erreklamatzeko. Konpromisoa idatziz jasotzen ez baduzu, gerta liteke data batzuk erreserbatzea eta, hasi aurretik, zure beharrik ez dutela esatea. Idatziz jasotzeak aukera emango dizu konpromisoa dagoela frogatzeko, zalantzarik izanez gero dokumentu batera joateko, zure egoeraren xehetasunak ezagutzeko, zure lanbide-kategoria eskatzeko, etab.

Zer dokumentazio behar ditut kontratua egin edo alta emateko?

Lan-kontratua egin diezazuten, nahitaezko datu batzuk eman behar dituzu, hala nola zure NANaren kopia bat eta Gizarte Segurantzako afiliazio-zenbakia.

*Gizarte Segurantzaren inoiz afiliatuta egon ez bazara, zenbakia aldeztu aurretik lortu beharko duzu, Gizarte Segurantzaren Diruzaintza Nagusiaren bulegoetatik.

*Gizarte Segurantzako afiliazio-zenbakia lortzeko, Gizarte Segurantzaren Diruzaintza Nagusiaren edozein bulegotara jo dezakezu, zure NAN edo Atzerritarraren Identifikazio-Zenbakiarekin.

Kontratatzeko zaituenak jakin beharko du: zure identifikazio-datuak, helbidea, prestakuntza-maila, egoera pertsonala eta familiarra, eta langabezia bazeu, noiztik. Begi-bistakoa bada ere, gogoratu zure banku-kontu osoaren zenbakia (IBAN eta guzti) eman behar duzula kobratzeko.

Zer jaso behar du kontratuak? Zein da gutxieneko edukia?

Kontratu orok nahitaez eman beharreko gutxieneko informazioa hau izan behar du:

- Enpresaburuaren eta langilearen identifikazioa
- Kontratuaren xedea
- Jardueraren hasiera-data
- Iraupena
- Lanaldia
- Ordainsaria
- Kontratuaren probaldia, hala badagokio.

Beharrezkoa da bi aldeek kontratuaren praktika errespetatzea, lortu dituzten eta kontratuan islatu dituzten akordioak.

A - IBILBIDEA

INTERPRETEAK

*Horregatik, oso garrantzitsua da kontratuan jasotakoa ondo ulertzea. Zalantzarik baduzu edo argi ikusten ez baduzu, sinatu aurretik aholkatuko dizun norbaitekin aztertu. Jakin behar duzu, halaber, kontratuan eta lan-baldintzetan esaten dena esaten dela (hau da, lanorduak, atsedenaldiak, soldata, oporrak, etab.) ondorengo errespetatuz jokatu behar dela:

»»» legea (artisten errege-dekretua eta, hala badagokio, Langileen Estatutua eta aplikatu daitezkeen beste arau batzuk), bai eta lan-harremanari aplikatu dakiokkeen hitzarmen kolektiboa ere (gure kasuan ez dago halakorik).

Ze kontratu mota daude?

Gaur egun, kontratu mota desberdinak daude, iraupenaren edo harpidetzen diren langileen kolektiboaren arabera:

- a) Kontratu mugagabeak: ez dute amaiera-data zehatzik.
- b) Iraupen jakinekoak (aldi baterako kontratuak bereiz ditzakegu, ekoizpenaren gorabeherengatik, obra edo zerbitzu jakin baterako, eta bitarteko kontratuak edo lanpostua erreserbatuta duten pertsonak ordeztuko kontratuak).
- c) Desgaitasuna edo dibertsitate funtzionala duten langileentzat (mugagabeak eta aldi baterakoak)
- d) Prestakuntza-kontratuak (praktiketan edo prestakuntzarako, kontratatutako pertsonak titulua duen ala ez kontuan hartuta).

3. BESTEREN KONTURAKO LANGILEA

3.1. JENDAURREKO IKUSKIZUNETAKO LANGILEAK (INTERPRETEAK) DANTZARI GISA LAN EGITEN BADUZU, EZINBESTEKOA DA ARTISTEN ERREGIMENEAN ALTA EMATEA, ETA EZ ERREGIMEN OROKORREAN.

Ondoren, artisten erregimena eta horren onurak azalduko dizkizugu. Gizarte Segurantzako sistemaren barruan, pertsona batek alta eman dezake erregimen orokorrean (besteren konturako langile gehienei aplikatzen zaiena), langile autonomoen erregimenean (norberaren konturako langileak).

Erregimen orokorraren barruan artisten aldaera dago, izenak adierazten duen bezala, artistei (eta, beraz, dantza-ikuskitzuetako interprete-lanak egiten dituzten pertsonen) aplikatu dakiokkeen gizarte-segurantzako araubidea.

A - IBILBIDEA

INTERPRETEAK

Araubide orokorraren barruan sistema espezifiko bat egotearen arrazoia, artistek gainerako langileekin alderatuta duten errealitate profesional ezberdina da, bai eta kolektibo honi pentsio-sistema publikora sartzeko aukerak beste kolektiboekin parekatzen saiatzeak ere; izan ere, jarduera artistikoa etena izan ohi da, eta ez du beti Gizarte Segurantzaren denbora luze eta jarraituetan afiliatuta egoteko aukera ematen. Pentsio publikoak pertsona bat Gizarte Segurantzaren alta emanda egon den denboraren eta kotizatze erabili duen oinarriaren arabera kalkulatu direnez, erregimen horrek ahalbidetzen du dantzari kotizatutako egun kopuru handiagoa aitortzea, Gizarte Segurantzaren alta emanda egon zareten entsegu- eta jarduera-egunak baino gehiago.

Beraz, oso garrantzitsua da erregimen honetan alta ematea prestazio publikoak lortzeko aukera handitu nahi baduzu. Gizarte Segurantzako artisten erregimenean alta emanda bazaude, kontratatzaileak alta ematen dizun egun batez, egun batzuk kotizatu ditzakezu.

Aitzitik, konpainia batentzat lan egiten baduzu erregimen orokorrean, zuk lan egindako egunengatik bakarrik kotizatzen duzu eta, beraz, zure etorkizuneko pentsioa txikiagoa izango da besteren kontura beste sektore jarraituago batean lan egiten duen pertsona batena baino.

Adi: artisten erregimena, funtsean, ez da erregimen orokorra baino garestiagoa, oro har, soldatak aurredefinituta daude ordainsari-urkilak deritzonetan. Kontuan izan behar duzu, ordea, alderdi laborala eramango dizun kudeatzaileak honako erregimena ezagutu behar duela behar den bezala eramateko. Ezjakintasun handia dago erregimen honen inguruan, baina ez da ez zailagoa, ez garestiagoa..

NOLA ANTOLATZEN DA LANA INTERPRETE GISA KONTRATATZEN NAUTENEAN?

Konpainia batentzat lan egiten duzunean, hainbat fase edo aldi daude, eskubide eta betebeharrak desberdinak dituztenak. Azalduko dizkizugu:

EKOIZPENA:

Obra sortu, prestatu eta muntatzen den aldia hartzen da ekoizpentzat, eta publikoaren aurrean estreinatzen denean amaitzen da. Ekoizpen-aldiaren barruan sartzen da dantzaria deitzen den lehen egunetik estreinaldiaren egunera arte igarotzen den denbora, hau da, entsegu- eta sorkuntzari emandako denbora.

A - IBILBIDEA

INTERPRETEAK

Ekoizpen baterako entseguak kontratatzeko aldia jarraia izan behar du, dantzaria entsegu-lokalera deitzen den lehen egunetik estreinaldira arte.

Era berean, entsegu-aldizat hartuko dira edozein arrazoiengatik jarraian ematen ez diren entsegu-egunak (bolo baten aurreko oroitzapen-saioak, konpainiako kideren baten ordezkapenak) edo modu intentsiboan baina egutegian isolatuta gertatzen diren sorkuntza-egoitzak. Konpainia beretik, beste ikuskizun batetik, ekoizpen-aldian ateratzen diren emanaldiak aparte kobratzen dira. Hau da, entseguak sorkuntza gisa kobratuko dira, eta emanaldiak bolo-prezio unitarioan.

USTIAPENA:

Ustiapen-aldia sortutako lana jendaurrean erakustea da, ekoizpen-aldia amaitu ondoren, hau da, estreinaldiaren egunetik aurrera.

Ohikoa da entsegu-egun edo hilabete bakoitzeko soldata bat izatea, eta beste bat ikuskizun bakoitzagatik.

PROBALDIA AUKERATU DEZAKET?

Egokiena da bai zuk bai enpresak probaldia aukeratu ahal izatea, ezarritako lan-harremanarekin jarraitu nahi ez baduzue.

Jarraian, hori egiteko modu bat proposatzen dugu.

Gure sektorean, **konpromisoa lankidetzaren osagai garrantzitsua da**, baina denboran zehar proiektu jakin baten parte izango zarela ziurtatu aurretik, komenigarria izan daiteke epe bat ezartzea, zuk, interpreteak, zuzendariak edo ekoizleak lankidetzara hori emankorra izango dela egiazta dezazuen.

PROBALDIAK

Hamar egun baino gehiago irauten duten kontratuetan, probaldia hitzartu ahal izango da. Probaldiaren iraupena honela ezarriko da:

- Bost egun, bi hilabetetik beherako kontratuak badira.
- Hamar egun, bi hilabetetik gorako eta sei hilabetetik beherako kontratuak badira.
- Hamabost egun, sei hilabetetik gorako gainerako kontratuetarako.

Epe horretan, enpresak eta langileak askatasunez amaitu ahal izango dute lotzen dituen harremana, inolako kalte-ordainik jasotzeko eskubiderik gabe.

A - IBILBIDEA

INTERPRETEAK

PROBALDIAREN ONDOREN, GERATU ETA BERANDUAGO DIMITITU EGIN NAHI DUT, ZER EGIN BEHAR DUT?

Aldez aurretik abisatu behar duzu, enpresak zure dimisioa konpon dezan. Zure kontratzaileak zurekin kontaktzen jarraitu nahi ez badu egin behar duen bezala.

Berriro diogu, **gure sektorearen hauskortasunaren** ondorioz, ordezkatzea gastu garrantzitsua da, eta, batzuetan, berreskuratzea kostatzen da. Horregatik, oso gomendagarria da zure zalantzak laster eta modu argian kontratatzen dituenarekin partekatzea.

Eta alderantziz, kontratatzen zaituenak lotzen zaituen kontratua deuseztatu nahi badu, garaiz abisatu beharko dizu beste lan bat bilatu ahal izateko eta/edo kalte-ordaina eman beharko dizu, zuen kontratuak hala jasotzen bazuen.

DIMISIOA ETA AURREABISU-EPEA

Honako epe hauek iradokitzen ditugu langileak dimisioa emango duela aurrez jakinarazteko eta enpresak kontratua deuseztatuko duela jakinarazteko:

- Kontratuak zazpi egun eta hilabete artean iraun badu, epea 7 egunekoa izango da.
- Hilabete baino gehiagoko eta bi hilabete baino gutxiagoko kontratuak badira, epea 15 egunekoa izango da.
- Bi hilabetetik gorako gainerako kontratuak egiteko epea 30 egunekoa da.

Bestalde, ezin dizute dimititzeko aurreabisu-eperik eskatu, hitzartutako soldata ordaintzen ez bada edo bi hilabete edo gehiago atzeratzen bada. Hau da, behar dutenean ordaintzen ez badizute, berehala desegin dezakezu zure konpromisoa, kontratuaren zatia urratzen ari direla uste baita.

Zure aurreabisu-epea betetzen ez baduzu, enpresaburuak aurreabisua ematetik salbuesten bazaitu izan ezik, ohikoena da aurreabisu-epea betetzeko falta zaizkion egunei dagokien ordainsaria galtzea, edo, hala badagokio, enpresari aurreabisatu gabeko egunen soldataren adinako konpentsazioa ematea.

Enpresak, idatziz jakinarazi beharko dio langileari lan-harremana aurreikusitako aurrerapen-egunetan amaituko dela, kontratuan bestela hitzartu ezean. Esparru orokorrean, kontratuaren garrantzia azaldu dugu, eta argi utzi dugu artisten araubidean egindako kontratuaren garrantzia interpretea bazara. Hemen, zure kasuan, pixka bat hobeto zehaztuko dugu kontratazioa.

KONTRATAZIOA

Kontratua idatziz formalizatuko da eta bi aldeek sinatu beharko dute dantzariak zerbitzuak ematen

hasi aurretik. Sinaduraren ekitaldian bertan, dantzariari ale bat emango zaio jasota gera dadin; bigarren ale bat enpresarentzat izango da, eta hirugarren ale bat aholkularitzarentzat, INAEMen aurkezteko.

(Adi: kontratu laburren kasuan, astebete baino gutxiagoz, legeak ez du Kontratu bat idaztera behartzen, baina horrek ez du salbuesten, zure baldintzen laburpena eska dezakezu idatziz, kontratatzen zaituen enpresari edo pertsonari).

Kontratazio-modalitateak.

Lan-kontratua iraupen mugagaberako edo iraupen jakin baterako egin ahal izango da, Langileen Estatutuaren 15. artikuluan eta abuztuaren 1eko 1435/1985 Errege Dekretuan ezarritakoaren arabera.

Iraupen mugagabeko kontratua: alderdiek adosten dutena da, beren prestazioak mugarik gabe luza daitezten, iraupen-mugarik gabe.

Iraupen mugatuko kontratua: alderdiek kontratazio-denbora aurreikusten dute, gertaera bat gertatzen den arte (denbora bat igarotzea, ikuskizun bat egitea, denboraldi bat amaitzea, obra baten funtzioak, entsegu-aldia igarotzea, etab.)

Indarreko legerian ezarritako beste modalitateak alde batera utzita, iraupen mugatuko kontratua denbora jakin baterako edo obra baterako izan daiteke:

- Obrako kontratua: amaiera-data ezezaguna da, iraupena egin beharreko ikuskizunaren edo dagokion proiektuaren arabera.

- Denbora baterako kontratua: hasteko eta amaitzeko data zehatz batekin formalizatzen dena da.

Edozein kontratu-motatan logikoena da dantzariak emanaldien datak, lekuak eta horien baldintzak ezagutzea, gutxienez. horiek baino hilabete lehenago, kontratua indarrean dagoen bitartean. Kasu batzuetan ez da posible, baina saiatu behar da horrela izan dadin.

A - IBILBIDEA

INTERPRETEAK

Lan-plangintza "minimoa" aurkeztuko da kontratazioaren unean:

Aurreikusitako entsegu-aldiak, bolen datak erreserbatzea; kasu horretan, ez da beharrezkoa izango kontratazioaren unean gai hori planifikatuta/itxita edukitzea, baina kontuan hartu beharko da plangintzan. Esan dugun bezala, egokiena da aurreikusitako boloa baino gutxienez hilabete lehenago konpainiak hori baieztatzea, eta, horrela, ikuskizun hori egiteko gainerako datak desblokeatzea. Entsegu-alditik kanpo egin beharreko entseguak ere (entsegu solteak) hilabete lehenago jakinarazi beharko lirateke.

Ez litzateke inola ere aurreikusi behar kontraturik gabeko entseguak eta ikuskizunak egitea.

Indarraldia eta iraungitzea

Lan-kontratuaren indarraldia zerbitzuak ematen hasten denetik itundutako lana amaitzen den arte igarotako egun-kopuruak osatzen du, edozein dela ere prestazio-mota (entsegua, antzezpena, etab.). Kontratua iraupen mugatukoa denean, erabat bete delako edo iraungi delako bukatzen da hitzartutako denbora eta adostutako luzapenak, hala badagokio.

Kontratua amaitzeagatik kalte-ordainak legez ezarritakoak izango dira, eta hori zure lan-kontratuan jaso beharko da. Interpretarean gaixotasuna edo istripua ez da inoiz lan-harremana aldebakarrez iraungitzeko arrazoitzat hartuko. Istripu bat da, eta halakotzat hartuko da, istripu edo gaixotasunagatik baja batekin frogatu beharko baita (mutuaren edo gizarte-segurantzaren aurrean), eta enpresak erabaki ahal izango du denbora hori ordezteala ala ez, faltako den denboraren eta konpainiak aldi horretan hartuko dituen konpromisoen arabera.

Dantzaria haurdun badago, eta amatasunak eragindako baimenei eta gainerako baldintzei dagokienez, Langileen Estatutuan eta araudi osagarrian aurreikusitakoa beteko da. Hau da, legea bete beharko da, baina baldintzak hobetu ahal izango dira (gutxienezkotzat ezarritakoa baino baja handiagoa, enpresaren kostuan), familia-kontziliazioa erraztu ahal izango da, etab.

Bada garaia dantzaren sektorean ama diren langileekin (antzezle, sortzaile eta abarrekin) solidarioa izatea.

A - IBILBIDEA

INTERPRETEAK

BA AL DAGO LAN-DENBORARIK EZARRITA?

Hori enpresarekin adosten da, baina hemen gure ustez mesedegarriak eta duinak diren baldintzak proposatzen ditugu.

LAN-DENBORAK

Lanaldi arruntak ez luke asteko 35 orduetik gorakoa izan behar, eta eguneko gehieneko iraupen osoa egunean 7 ordukoa izatea gomendatzen da. Nolanahi ere, lan-kontratuan eguneko lanaldiaren ordutegia hitzartu ahal izango da, eta bi aldeei komeni zaien moduan banatu, betiere ezarritako asteko orduen zenbaketa gainditzen ez bada. Salbuespenezko kasuetan, estreinaldiaren aurreko egunetan, eguneko gehieneko lanaldia 8 ordukoa izango da, betiere asteko lanaldia 40 orduetik gorakoa ez bada eta langileak alde aurretik hala adosten badu.

(Adi: Estatuko arau orokor bat dago sektore guztietarako, maximoak, lan egin daitezkeen orduei dagokienez Hemen irakurri.)

Lehen aipatu bezala, lanaren aurretiko plangintza bat egin beharko da:

Entseguak planifikatzea sarrera- eta irteera-ordutegiekin.

Ahal den neurrian, urteko egutegian ezarritako jaiegunak errespetatzen saiatuko gara. Asteko lanaldia itundutako asteko lanorduen kopurua baino handiagoa bada, soberako orduak aparteko ordutzat hartuko dira, eta aparteko orduaren edo atseden-egunen prezioan konpentsatuko dira. Ordu eta erdiko atsedenaldea zenbatuko da lan egindako aparteko ordu bakoitzeko, langilearekin alde aurretik hala adostuta.

Jendaurrean emanaldiak egiten direnean, antzezpena hasi baino lau ordu lehenago, gehienez iritsi beharko du interpreteak antzezpen-lekura (antzokia edo plaza).

Entseguak edo probak amaitu eta funtzioa hasi bitartean gutxienez ordubeteko denbora igaro behar da, salbu eta horretarako aukerarik ematen ez duten aparteko egoerak gertatzen badira (proba teknikoetako arazoak, ustekabeko atzerapenak).

Ustiapen-fasean, ez dira astean sei emanaldi baino gehiago egin beharko, berrogeita hamar minututik gorako iraupena duten piezen kasuan.

A - IBILBIDEA

INTERPRETEAK

Atsedenaldiak

Langileek egunero bazkaltzeko gutxienez ordubeteko atsedentaldia hartzeko eskubidea izango dute. Atsedentaldi hori ez da lanaldiaren barruan sartzen. Langileek 35 minutuko atsedentaldia izango dute egunean, ekoizpenaren beharren arabera banatzeko, eta lanaldi gisa zenbatuko da ondorio guztietarako. Nolanahi ere, ez da 3 ordu jarraian baino gehiago lan egin beharko atsedetik hartu gabe. Lanaldia amaitzen denetik hurrengo hasi arteko atsedenaldiak 12 ordukoa izan beharko luke gutxienez.

Asteko gutxieneko atsedentaldi gomendagarria, etenik gabeko egun eta erdikoa da. Ustiapen-aldian egonez gero, biraren antolaketa-beharrak direla-eta atsedentaldi hori hartu ezin bada, atsedentaldi hori geroago berreskuratuko da, biratik itzuli eta ohiko bizilekura iristen denean edo antzezpenak amaitzen direnean. Birako egun libreak ez dira atsedeen-denboratzat hartzen.

Oporrak

Egokiena da langileek urtean hogeita hamar egun natural edo 22 lanegun hartu ahal izatea.

Badakigu konpainia/enpresa batean baino gehiagotan lan egiten duten freelanceek hori betetzeko erronkari aurre egin behar diotela.

(Adi: zure asteko orduak zenbatzean, zure irakaskuntza-jarduera kontutan hartu behar duzu.)

Hala ere, konpainiei gomendatzen diegu kontratatzen dituzten pertsona horiei eurei agendak planifikatzea, 30 egun horiek urtean zehar banatuta egon daitezten. Atsedeen hartzea eta deskonektatzea gure lanaren eskubide bat da. **Behin eta berriz ez egiteak ondorioak ditu langilearentzat eta lan egiten duen proiektuarentzat.**

NOLA JAKIN DEZAKET KOB RATZEN DUDANA JUSTUA DEN?

Prezio justua bizi-minimo batzuek eta merkatuko prezioak markatzen dute. Pertsona bakoitzak asko edo gutxi dela pentsa dezake, baina sektoreak baditu estatistika-prezio batzuk, dantzaren gure soldata-gida izan beharko luketenak.

A - IBILBIDEA

INTERPRETEAK

Jarraian, lanbiderako bidezkoak eta duinak iruditzen zaizkigun baldintza ekonomikoak azalduko ditugu.

BALDINTZA EKONOMIKOAK

Ordainsariak

Ordainsaria izango da dantzariak bere jarduera artistikoagatik enpresatik jasotzen dituen ordainsari guztiak. Beroketa-denbora, entseguak, antzezpenak eta zerbitzuak prestatzeko denbora kontutan hartu beharko direlarik. Enpresak interpreteen soldata ordainduko du amaitutako hilabete bakoitzeko, kontratu-mota eta soldata kalkulatzeko modua edozein izanda ere, nahiz eta lana amaitu ondoren egunka edo asteka ordain dezakeen, hala hitzartzen bada.

Enpresak hilaren amaieran edo hurrengo hilaren lehen egunetan eman beharko ditu nominak. Soldata, alderdiek lan-kontratuan askatasunez hitzartutakoa izango da, eta dokumentu honetan egokitzen jotzen ditugun gutxienerako zenbateko batzuk jarriko ditugu. Eragotzi gabe ordainketa eta kontratu-sistema alternatibo bat finkatzeko aukera, betiere interpretearentzat mesedegarriagoa bada.

Soldatak zehazteko, zenbait faktore hartzen dira kontuan, besteak beste, zerbitzuak ematen ari diren lan-fasea edo -mota eta zerbitzuak non ematen diren. Hau da, ez da gauza bera kobratzen ensaiatzeagatik edo antzezteagatik, etab.

Aldi desberdinetan gure ustez gutxienerako horiek zein diren azalduko dugu.

EKOIZPENA

Ekoizpen-fasean, gutxienerako urteko soldata gordina LGSak markatzen duena da, hau da, 13300 euro lanaldi osoagatik, edo zenbateko proportzionala lanaldi partzialeko lanaren kasuan. Hori 1.223,04 € gordineko 12 ordainsariaren baliokidea da (aparteko ordainsariak eta hainbanatutako oporrak). (Kopuru horri langileak ematen duen gizarte-segurantzako zatia eta Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zerga kendu behar zaizkio; beraz, lanbide arteko gutxienerako soldataren parekoa da, hilean 1108,33 € garbi). Baina dokumentu horrek **hilean 1166,66 € garbiko gutxienerako soldata proposatzen du (hau da, 1.000 €/ hilabete garbia gehi ordainsariak)**, eta erabat hobetu daiteke enpresaren eta langilearen arteko akordio bidez.

A - IBILBIDEA

INTERPRETEAK

Ekoitzitako ikuskizunaren estreinaldi beretik aurrera (hura barne), ordainsari-sistema ustiapenaren atalean finkatutakoa izango da. Ikuskizun baten ekoizpen-fasearen bitartean bestelako ikuskizunetako boloak edo funtzioak gertatzen badira, bolo-ordainsarien sistemaren arabera ordainduko dira. Aparteko orduak orduko 10 € gordin ordaintzea gomendatzen da.

Egun osoko entsegu soltea 55 € edo 60 € ordaintzea gomendatzen da. Eta lanaldi erdiko entseguak (4 ordu) 35 € edo 40 € gordinen ordaintzea gomendatzen da. Entsegu solte batetik aurrera, hileko soldataren soldata-baldintzetara jo daiteke. Segidako entseguetan bakarrik ezar daiteke entseguagatiko soldata hileko soldataren proportzioan.

USTIAPENA (BIRA)

Ustiapen-fasean, egindako boloak honako hauek kontuan hartuta ordaintzea gomendatzen da:

BOLOA: boloa da obra antzezten den lekuan ikusleen aurrean antzezten den lana.

Bolozat hartzen da, ordainsariei dagokienez, plaza berean elkarren segidako antzeppen bat edo batzuk egiteko kontratazioa. Boloetarako ezarritako ordainsariaren barruan, emanaldiaren lekuan egiten den jarduera sartzen da. Boloaren aurreko entseguen data bi aldean artean adostuko da. Eta honako hauek konpainiak egindako aurretiazko plangintzaren barruan egongo dira:

Boloen bi kategoria ezartzen dira, iraupenaren arabera:

A.1. **Iraupen luzeko boloa**, hau da, 30 minututik gorako iraupena duen obra bat antzezte, publikoa eta emanaldiaren lekua edozein dela ere.

A.2. **Iraupen laburreko boloa**, hau da, pieza laburrak, gehienez 30 minutu iraupena duen obra bat antzezte, norentzat den eta non antzeztuko den kontuan hartu gabe.

Kategoria horietako edozeinetan bereizten da bolo bakarra egiten den edo plaza berean bi emanaldi edo gehiago jarraian egitea.

Eta gida honetan proposatzen diren gutxienezko zenbateko gordinak honako hauek dira:

A - IBILBIDEA

INTERPRETEAK

IRAUPEN LABURREKO BOLOA

Bolo bat 170 €

Bigarren bolotik aurrera 135 €

IRAUPEN LUZEKO BOLOA

Bolo bat 220 €

Bigarren bolotik aurrera 180€

Sarrerak saltzeagatiko diru-bilketan parte hartzea: Hobe da gure soldata txarteldegian bildutakoaren arabera ez izatea, baina hori gertatzen bada, akordio horrek ez du gutxieneko batzuk jasotzea salbuesten. Izan ere, dantzaren sektorean oso gutxitan gertatzen da hori gaur egun. Hau bada zure kasua, hauxe da gure gomendioa:

Emanaldi bakoitzeko gutxieneko ordainsaria 53,95 € gordinetara izango da. Honi partaidetza bat gehitu behar zaio – aldezturik dantzariaren eta enpresaren artean sinatutako kontratuan hitzartutakoa – konpainiak lortutako diru-sarreraren diru-bilketa garbiaren gainean.

ORDEZKAPENETARAKO ORDAINSARIA

Dagoeneko ekoizita dagoen ikuskizun batean parte hartzeko kontratatzen den ordezkariak, hau da, antzezten ari denak eta/edo ustiapen-aldian dagoenak, egiten dituen antzezpenak eta egin beharreko entsegu guztiak kobratuko ditu.

Antzezpenean parte hartzen duten gainerako dantzariak ere ordezkapena egiteko beharrezkoak diren entseguak kobratuko dituzte. Interprete guztiek kontratatuta eta alta emanda egon beharko lukete parte hartzen duten entsegu bakoitzean.

IKUSKIZUN BAT ETETEA

Ikuskizun bat ezinbesteko arrazoiengatik eteten bada, edo aire zabalean, fenomeno atmosferikoen ondorioz: ekoizpena erakunde antolatzailearen batek kontratatu badu eta enpresak cache osoa kobratzen badu, dantzariak egun horri dagokion soldata osoa jasoko du; enpresak katxearen edo hitzartutako ehunekoaren zati bat soilik kobratzen badu, dantzariak enpresak jasotakoarekin bat datorren soldataren zati proportzionala jasoko du; ondorengo egoera gerta daiteke, eman beharreko boloa bertan behera geratzea eta konpainiak ez kobratzea, eta, beraz, dantzariak ere ez.

A - IBILBIDEA

INTERPRETEAK

Egoera hori bi aldeek aldez aurretik sinatutako lan-kontratuan zehaztu beharko litzateke.

BIDAIATAN ORDAINTZEN DIZKIDATE JOAN-ETORRIAK, OSTATUA ETA DIETAK? Horrela izan beharko luke, enpresarekin adostuko duzu. joan-etorrietan jarduteko modu hau proposatzen dugu:

JOAN-ETORRIEN ARAUBIDEA

Lanaren premiak direla eta, dantzariak kontratazioko udalerritik kanpo joan behar badira (kontratazioko udalerrizat hartzen da konpainiaren helbide soziala jasotzen den tokia), enpresak bere gain hartu beharko ditu antolaketaren eta joan-etorrien kostuak.

Interpretearen udalerrria konpainiarena ez bada, bidaien kostua aparte kobratzea hitzar dezakezu

Ostatua: konpainiak bere gain hartuko du interpretearen ostatua, gosaria barne. Bestela, dantzariak 5 euro jasotzeko eskubidea izango du gosariagatik.

Dietak: dietak soldatuko ordainsari ekonomiko irregularrak dira, eta interpreteak lan-beharrengatik egindako joan-etorrien gastuak ordaintzea edo konpentsatzea dute helburu.

Dieta osoa: dantzariak 36 €jasoko ditu lantokitik kanpo Espainian egiten duen egun bakoitzeko, eta 43 € atzerrira egiten duen bidaia bakoitzeko.

Dieta erdia: kontratatutako pertsonak (interpreteak edo teknikariak) dieta erdia jasoko du (20 € gehienez, Etxepareren baremoaren arabera), lan-beharren ondorioz lantokitik kanpora joan behar badu, bi kasu hauetakoren batean:

- a) Konpainiaren ibilgailua abiatzen den lekutik irteteko ordutegia 15:00ak baino geroagokoa denean. (Afariari egokituko zaio dieta erdia)
- b) Konpainiaren ibilgailua hasierako lekura itzultzen denean 14:00etan. (Dieta erdia janariari dagokio)

Dietarik gabe: konpainiak bere gain hartzen badu dantzariaren mantenua, eta langileari ez bazaio zuzenean ordaintzen ez dieta osoa ez dieta erdia, mantenu horrek aurretik markatutako zenbatekoak izango ditu erreferentzia gisa.

A - IBILBIDEA

INTERPRETEAK

NOMBRE

ID DE TRABAJADOR

Euskal Herriko Dantza Profesionalen Elkartearen argitalpena (ADDE), 2021

Nork idatzia: Jemima Cano kultura-proiektuen sustatzailea.

BIBLIOGRAFIA

Lan-itunaren zirriborroa ADDE 2016

[ADDEko lan hitzarmena batzordeak idatzia: Gabriel Ocina, Natalia Garcia, Nerea Martinez, Aritz López, Pilar Andres]

Dantzariarentzako lan-gida (APDC)

Dantzako irakasleentzako lan-gida (APDC)

Kataluniako Lan Ituna (APDC)

Zerga-aholkularitza orrialdeak